

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
MINISTRY OF EDUCATION, LIFELONG LEARNING AND RELIGIOUS AFFAIRS

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
(Ε.Σ.Ε.Τ.)

NATIONAL COUNCIL FOR
RESEARCH & TECHNOLOGY
(N.C.R.T.)

Chair
Stamatis Krimizis
Johns Hopkins
University, USA

Vice-Chair
George Chrousos
Athens University
Medical School,
Greece

Members
Constantinos Dafermos
Brown University, USA

Kevin Featherstone
London School of Economics

Michael Haliassos
Goethe University, Frankfurt

Ioannis Iliopoulos
Ecole Normale Supérieure Paris

Amedeo Odoni
MIT, USA

Aristides Patrinos
Synthetic Genomics Inc

George Pavlakis
Researcher, USA

Artemis P. Simopoulos
The Center for Genetics,
Nutrition and Health,
Washington, DC, USA

Doros Theodorou
National Technical
University of Athens

Αθήνα, 11/4/2012
Α.Π. 16/ΕΣΕΤ

Πρόγραμμα ΑΡΙΣΤΕΙΑ

Οργάνωση και Διαδικασία της Αξιολόγησης

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ) είχε αναλάβει την οργάνωση της αξιολόγησης του Ερευνητικού Προγράμματος ΑΡΙΣΤΕΙΑ της Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), του οποίου τα αποτελέσματα δημοσιεύτηκαν πρόσφατα. Στο σύντομο αυτό κείμενο το ΕΣΕΤ επιθυμεί να απαντήσει σε ερωτήσεις που του απευθύνουν συχνά συνάδελφοι ερευνητές που έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα.

Ε1: Ποιος έκανε την αξιολόγηση;

A1: Το ΕΣΕΤ συνέστησε 10 Θεματικές Επιτροπές (ΘΕ) από επιστήμονες των οποίων τα ονόματα δημοσιεύτηκαν πρόσφατα στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (www.gsrt.gr). Οι Θεματικές Επιτροπές είχαν την αποκλειστική ευθύνη της αξιολόγησης με την εποπτεία και τις οδηγίες του ΕΣΕΤ. Όλα τα μέλη πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους αφιλοκερδώς. Το ΕΣΕΤ δεν έκανε καμία παρέμβαση κατά την επιστημονική αξιολόγηση.

Ε2: Ποιος επέλεξε τα μέλη των Θεματικών Επιτροπών;

A2: Αποκλειστικά και μόνο το ΕΣΕΤ. Ειδικότερα, τα μέλη των Τομεακών Ερευνητικών Συμβουλίων (ΤΕΣ) δεν είχαν καμιά ανάμειξη ούτε στην επιλογή των ΘΕ ούτε σε οποιοδήποτε άλλο στάδιο της αξιολόγησης.

E3: Γιατί χρειάστηκαν δύο φάσεις αξιολόγησης;

A3: Η προκήρυξη του προγράμματος καθόριζε ένα σύστημα αξιολόγησης σε δύο φάσεις. Ανάλογο σύστημα εφαρμόζεται σε πολλά προγράμματα (π.χ. το ERC) και είναι το πιο κατάλληλο όταν ο αριθμός των προτάσεων είναι μεγάλος (περίπου 1500 στην περίπτωση του Προγράμματος ΑΡΙΣΤΕΙΑ) σε σχέση με τις δυνατότητες χρηματοδότησης. Στην πρώτη φάση γίνεται μια κατάταξη των προτάσεων και προωθούνται στην δεύτερη φάση για λεπτομερέστερη αξιολόγηση οι, κατά την γνώμη κάθε ΘΕ, επικρατέστερες. Σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης, στην κατηγορία αυτή εντάχθηκε ένα σχετικά μικρό ποσοστό του συνολικού αριθμού των προτάσεων, της τάξεως του 20%-35%. Οι υπόλοιπες απερρίφθησαν. Κατά την άποψη των ΘΕ, μεταξύ των προτάσεων οι οποίες απερρίφθησαν υπήρχαν προτάσεις υψηλής επιστημονικής στάθμης.

E4: Τι συνέβη στην πρώτη φάση της αξιολόγησης;

A4: Κάθε πρόταση αξιολογήθηκε από δύο τουλάχιστον μέλη της ΘΕ τα οποία βαθμολόγησαν τις επιστημονικές επιδόσεις του Κύριου Ερευνητή (PI) και την αριστεία της πρότασης. Η απόφαση κατάταξης ελήφθη από την ολομέλεια της ΘΕ σε τηλεδιάσκεψη και δεν προέκυπτε από το απλό αποτέλεσμα της άθροισης των βαθμών. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία σε περιπτώσεις που οι βαθμοί των δύο αξιολογητών παρουσιάζουν σημαντική διαφορά. Η τελική κατάταξη ήταν συλλογική απόφαση της ΘΕ. Επομένως η παρατήρηση που διατυπώνεται συχνά, ότι έπρεπε να ζητηθεί η γνώμη και τρίτου αξιολογητή δεν ευσταθεί.

E5: Γιατί τα σχόλια είναι σύντομα;

A5: Ο σκοπός της πρώτης φάσης ήταν να προβεί σε κατάταξη των προτάσεων, δηλαδή σε σύγκριση κάθε πρότασης με άλλες της ίδιας θεματικής περιοχής. Αυτή η σύγκριση δεν μπορεί να αποτυπωθεί στα σχόλια.

E6: Τι συνέβη στην δεύτερη φάση της αξιολόγησης;

A6: Οι προτάσεις που επελέγησαν για την δεύτερη φάση εστάλησαν σε αξιολογητές με ειδικότητα στο συγκεκριμένο θέμα της πρότασης. Η επιλογή των ειδικών αξιολογητών έγινε αποκλειστικά από τις ΘΕ. Κάθε εμπειρογνώμων μελέτησε το πλήρες κείμενο της πρότασης που του υποβλήθηκε, καθώς και τα στοιχεία που αναφέρονται στον προϋπολογισμό και βαθμολόγησε την πρόταση. Και στην δεύτερη φάση της αξιολόγησης την τελική ευθύνη της κατάταξης είχε η ΘΕ. Ορισμένες ΘΕ συνήλθαν σε συνεδρίαση στην Αθήνα, ενώ άλλες μέσω τηλεδιάσκεψης. Οι ΘΕ έλαβαν υπ' όψιν τους τις γνωματεύσεις των εμπειρογνομώνων, συνέκριναν και εναρμόνισαν την βαθμολογία και συνέταξαν τον τελικό πίνακα. Τα σχόλια που περιέχονται σε αυτόν είναι αυτά που αντιπροσωπεύουν την γνώμη της ΘΕ. Στην ίδια συνεδρίαση κάθε ΘΕ επέλεξε μερικές προτάσεις που παρουσίαζαν έντονο διεπιστημονικό χαρακτήρα.

E7: Ποία η σημασία των βαθμών;

A7: Στην προκήρυξη η οποία είχε εκδοθεί από την ΓΓΕΤ επιλέχτηκε τόσο για την πρώτη όσο και για την δεύτερη φάση μία κλίμακα βαθμολογίας από 1 έως 4. (4: Outstanding, one of the world leaders in his/her field, 3: Excellent, 2 Very Good, 1: Not competitive for the Programme.)

Προφανώς, η εκτίμηση αυτής της οδηγίας είναι υποκειμενική και εξαρτάται από τον αξιολογητή. Αυτό ισχύει σε κάθε πρόγραμμα και εξηγεί τις διαφορές που παρατηρούμε στους βαθμούς της ίδιας πρότασης, ή του ίδιου επιστήμονα. Κατά συνέπεια οι βαθμοί δεν έχουν απόλυτη συγκριτική αξία. Γι' αυτό το λόγο το πρόγραμμα εμπιστεύτηκε τις αποφάσεις στην ολομέλεια κάθε ΘΕ και όχι στο απλό άθροισμα των βαθμών.

E8: Πως διαμορφώθηκε ο προϋπολογισμός κάθε πρότασης;

A8: Δεδομένου του ύψους του συνολικού κονδυλίου και της επιτακτικής ανάγκης χρηματοδότησης πολλών προτάσεων υψηλής στάθμης, η ΓΓΕΤ ζήτησε από τους εμπειρογνώμονες να συστήσουν περικοπές των δαπανών που δεν κρίνονται απολύτως απαραίτητες για την υλοποίηση του κάθε προγράμματος. Πολλές ΘΕ πρότειναν πρόσθετες γενικές περικοπές προκειμένου να υπάρξουν επί πλέον διαθέσιμοι πόροι για τη χρηματοδότηση περισσότερων προτάσεων. Ο τελικός προϋπολογισμός είναι σύμφωνος με τις συστάσεις των ΘΕ.

E9: Πως καταρτίστηκε ο τελικός Πίνακας;

A9: Σε κοινή συνεδρίαση του ΕΣΕΤ με τους αντιπροσώπους των ΘΕ. Το ΕΣΕΤ δεν άλλαξε τη σειρά που πρότεινε κάθε ΘΕ. Αποφάσισε να προτείνει για χρηματοδότηση προτάσεις με διεπιστημονικό χαρακτήρα και καθόρισε τον αριθμό των προτάσεων που προτείνονται προς χρηματοδότηση σε κάθε ΘΕ. Υπό την πίεση μεγάλου αριθμού πολύ αξιόλογων προτάσεων, το ΕΣΕΤ συνέστησε στη ΓΓΕΤ μία μικρή (<5%) υπέρβαση του αρχικού προϋπολογισμού του Προγράμματος.

E10: Γιατί στον Πίνακα δεν αναφέρονται τα ονόματα των επιτυχόντων;

A10: Το πρόγραμμα ΑΡΙΣΤΕΙΑ συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Σύμφωνα με τον κανονισμό του ΕΚΤ τα ονόματα των επιτυχόντων θεωρούνται προσωπικά στοιχεία και δεν επιτρέπεται η δημοσίευσή τους χωρίς την σαφή άδεια των ενδιαφερομένων. Τέτοια άδεια δεν είχε ζητηθεί πριν από την υποβολή των προτάσεων στη δράση ΑΡΙΣΤΕΙΑ. Το θέμα αυτό μπορεί να αντιμετωπισθεί στην επόμενη προκήρυξη.

E11: Επικάλυψες με άλλα προγράμματα

A11: Για τον τελικό προσδιορισμό του προϋπολογισμού των προτάσεων που εγκρίθηκαν στο Πρόγραμμα ΑΡΙΣΤΕΙΑ εξετάστηκε η θεματική και χρονική επικάλυψη (με την λογική να αποφευχθεί η διπλή χρηματοδότηση για το ίδιο αντικείμενο) με το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ERC, με το Πρόγραμμα της ΓΓΕΤ για τις προτάσεις που κατετάγησαν επιλαχούσες στην 3^η προκήρυξη του ERC καθώς και με το Πρόγραμμα ΘΑΛΗΣ. Στην περίπτωση σύμπτωσης με το Πρόγραμμα ΘΑΛΗΣ επεβλήθη μία μικρή μείωση του προϋπολογισμού γιατί το ΘΑΛΗΣ είναι ένα πρόγραμμα συνεργασίας.

E12: Πως αντιμετωπίστηκαν περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων;

A12: Σύμφωνα με τα διεθνή κρατούντα κάθε αξιολογητής και κάθε μέλος ΘΕ ανέλαβε την υποχρέωση να μην εκφράσει γνώμη για προτάσεις με τις οποίες είχε προσωπική ή επαγγελματική σχέση.

E13: Υπάρχει περίπτωση επαναξιολόγησης μιας πρότασης;

A13: Αποκλείεται ρητώς στην προκήρυξη. Το αντίθετο θα οδηγούσε σε ατέλειωτη αλληλουχία ενστάσεων και επαναξιολογήσεων. Επομένως επαναξιολόγηση μιας συγκεκριμένης πρότασης θα είναι νομικά άκυρη και δεοντολογικά απαράδεκτη. Αυτό δεν σημαίνει ότι θεωρούμε πως η αξιολόγηση υπήρξε αλάθητη. Απλώς, όπως συμβαίνει στον διεθνή χώρο, η επαναπροκήρυξη του προγράμματος προσφέρει αυτόματα την δυνατότητα επαναξιολόγησης.

E14: Διδάγματα για το μέλλον

A14: Πολλά και ποικίλα. Θα γίνουν ορισμένες προσαρμογές για να διευκολυνθεί το έργο των ΘΕ. Αυτό συνεπάγεται καλύτερο διαχωρισμό των επιστημονικών πεδίων σε ΘΕ, αύξηση του αριθμού των ΘΕ ώστε να μειωθεί ο αριθμός των προτάσεων ανά Επιτροπή, νέα μέλη ώστε να καλύπτουν καλύτερα το επιστημονικό πεδίο. Επιπλέον, η ΓΓΕΤ θα φροντίσει να υπάρχει μεγαλύτερο περιθώριο χρόνου για την αξιολόγηση.

Σ. Μ. Κριμιζής

Πρόεδρος ΕΣΕΤ